

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Taloudellinen katsaus

Kesä 2019

Tiedotustilaisuus 17.6.2019

Talousnäkymät

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Reaalitalouden ennuste

17.6.2019 Jukka Railavo, finanssineuvos

Talousnäkymät

Talouden kasvu jää viime vuosia
maltillisemmaksi.

Maailmantalouden kasvu jatkuu hitaampana.

Ulkomaankaupan näkymät heikkenevät.

Työvoiman kysynnän kasvu heikkenee.

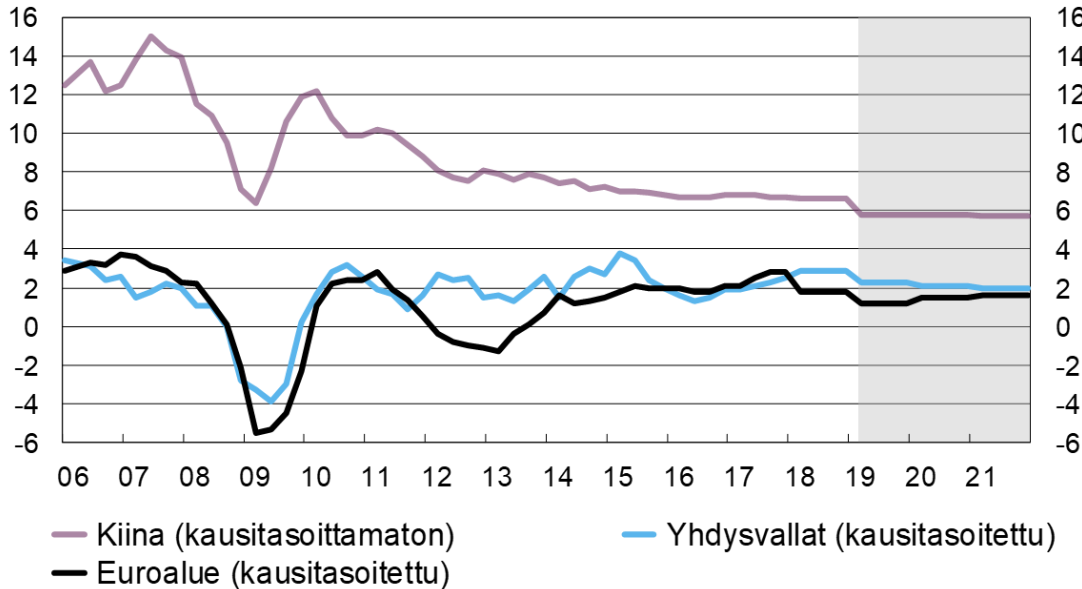
Taloukasvu on edelleen laaja-alaista

Keskeiset ennusteluvut *	2018	2016	2017	2018	2019**	2020**	2021**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	234	2,8	2,7	2,4	1,6	1,2	1,1
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	92	5,4	3,8	3,8	1,9	2,6	1,9
Kokonaistarjonta	326	3,5	2,9	2,8	1,7	1,6	1,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti	91	3,5	7,7	1,5	2,9	2,9	2,0
Kulutus	178	2,1	0,7	1,4	1,3	1,3	1,2
yksityinen	125	2,2	1,2	1,4	1,5	1,6	1,7
julkinen	53	1,8	-0,4	1,4	0,7	0,4	0,3
Investoinnit	53	8,6	4,3	3,2	0,9	0,5	0,5
yksityiset	43	8,7	4,8	3,3	0,4	1,8	1,2
julkiset	10	8,0	2,4	3,0	3,3	-5,3	-2,5
Kokonaiskysyntä	323	3,3	3,3	2,0	1,6	1,5	1,2
kotimainen kysyntä	233	3,3	1,8	2,2	1,1	0,9	0,9

*Ennusteessa ei ole huomioitu uuden hallituksen talouspoliittisia toimia vuosille 2020–2023.

Maailmantalouden kasvu jatkuu hitaampana

Bruttokansantuote määrän muutos, %

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

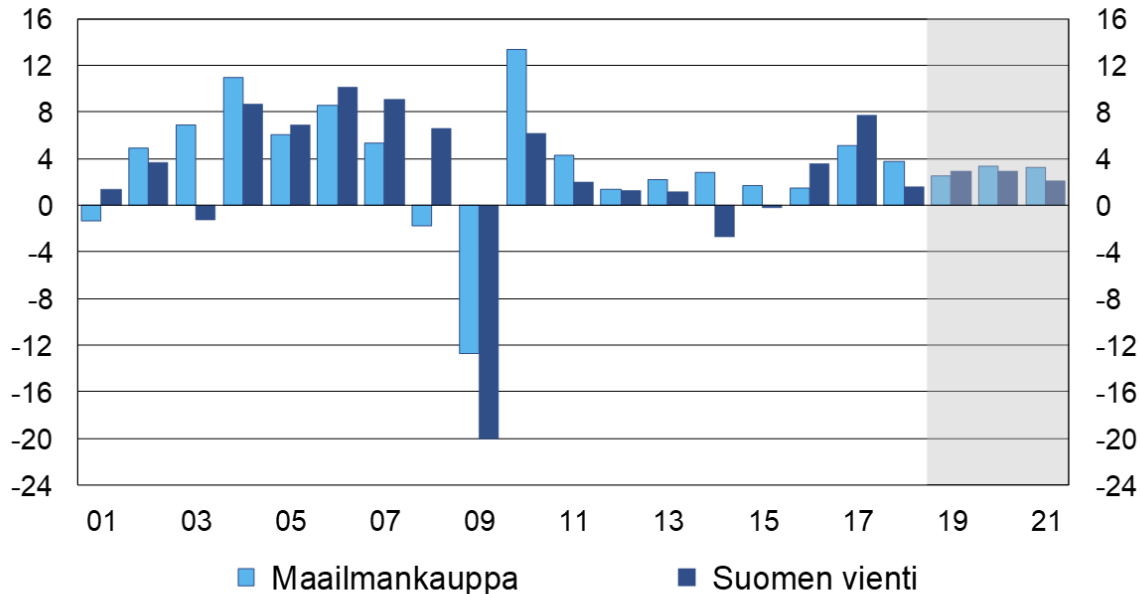
VM34170

- Maailmantalouden nopeimman kasvun vaihe on ohi, ja kasvu hidastuu lähivuosina.
- Euroalueen näkymät ovat heikentyneet kuluvan vuoden aikana. Talouskasvu kuitenkin toipuu.
- Yhdysvaltojen kasvu hidastuu kohti potentiaalista kasvua.
- Maailmankaupan kasvu hidastui voimakkaasti viime vuoden lopulla mutta elpyy lyhyeksi aikaa.
- Lyhyiden markkinakorkojen odotetaan pysyvän euroalueella alhaisella tasolla, kun odotukset ohjauksen nostosta ovat lykkääntyneet.
- Raakaöljyn hinta on noussut jonkin verran vuodenvaihteen alhaiselta tasolta ja hinta nousee ennustejaksolla.
- Muiden raaka-aineiden hintojen odotetaan nousevan ennustejaksolla maltillisesti.

Näkymät Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla ovat heikentyneet

Maailmankauppa

määrän muutos, %

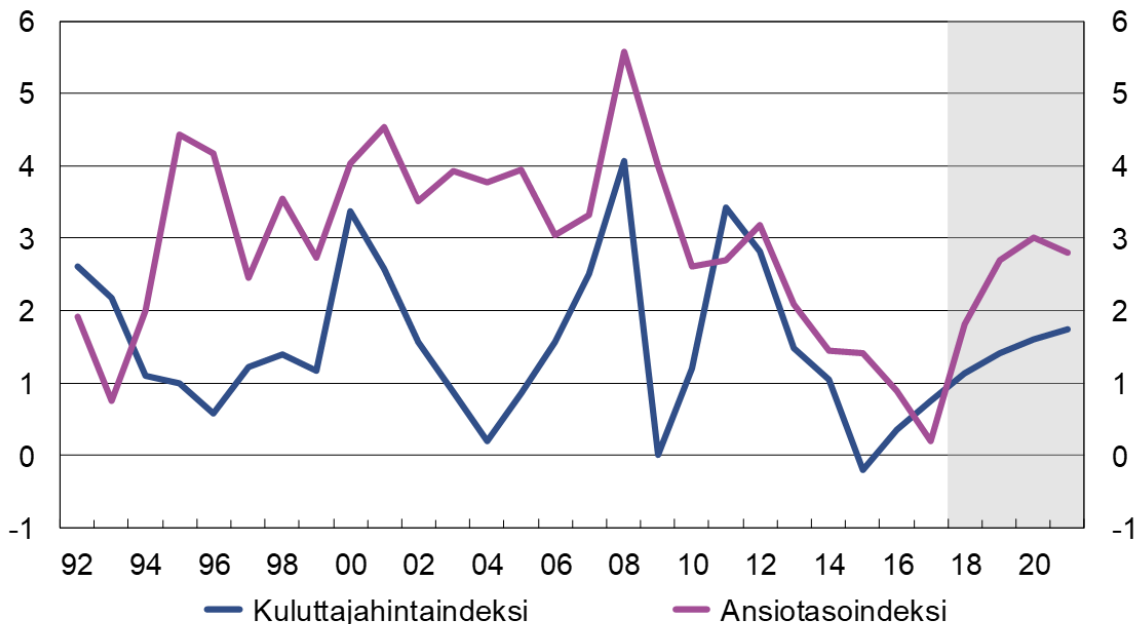
Lähde: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, Tilastokeskus, VM

VM34170

- Maailmankaupan hitaampi kasvu heijastuu Suomen viennin kasvuun ennustejaksolla.
- Vientikysynnän kasvun tilapäinen hidastuminen johtuu ennen kaikkea euroalueen talouskasvusta.
- Näkymät Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla ovat heikentyneet, vaikka ensi vuodesta eteenpäin vientikysyntä kasvaakin nopeammin.
- Viennin kasvu on kuitenkin maltillisella uralla ja seuraa vientikysynnän kehitystä.
- Suomen viennin maailmanmarkkinaosuus ei kasva.

Ansiotason kiihtyminen välittyy inflaatioon maltillisesti

Kuluttajahinta- ja ansiotasoindeksi
muutos vuodentakaiseen, %

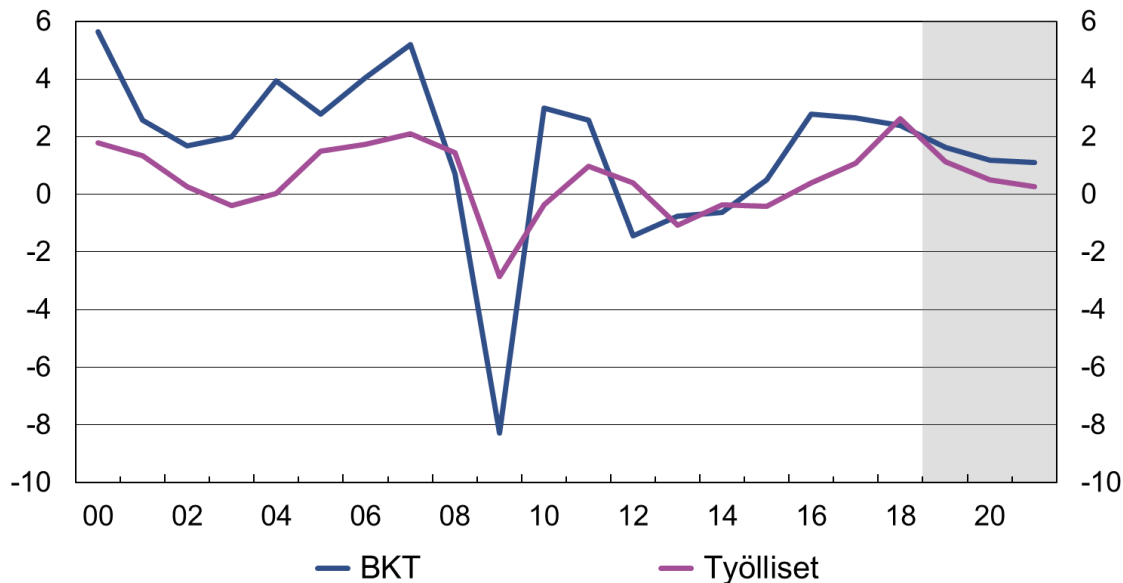
Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34170

- Työttömyysasteen laskiessa ja työvoimakapeikkojen lisääntyessä ansiotaso lähestyy noin kolmen prosentin vuosittaista kasvuvauhtia.
- Inflaation odotetaan kokonaisuutena kiihtyvän vain vähän.
- Ansiotason nousun odotetaan vähitellen heijastuvan laajemmin hintoihin.
- Ansiotason nousu tukee kotitalouksien käyttävissä olevien tulojen kasvua.
- Yksityisen kulutuksen kasvu pysyy vakaana.

Tuottavuuden kasvu pysyy hitaana

BKT ja työllisyys
prosenttimuutos

Lähde: Tilastokeskus, VM

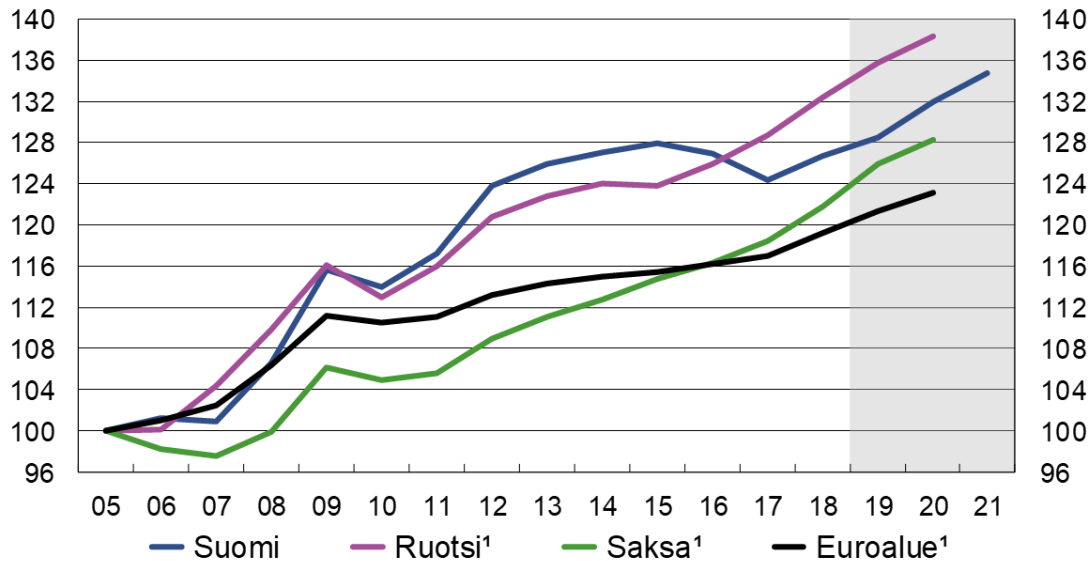
VM34170

- Työn tuottavuus laski poikkeuksellisesti vuonna 2018.
- Työn tuottavuuden hidas kasvu heikentää talouden kasvumahdollisuuksia ja hyvinvointia.
- Talouskasvun hidastuminen ja nimellispalkkojen nousu heikentävät työllisten määrän kasvua.
- Työttömyysasteen aleneminen finanssikriisiä edeltävän suhdannehuipun lukemiin lisää työmarkkinoiden kireyttä.
- Työllisyysaste nousee 73,5 prosenttiin vuonna 2021.
- Työttömyysaste laskee 6,2 prosenttiin vuonna 2021.
- Hidas tuottavuuden kasvu ja nopea ansiotason nousu kiihdyttävät yksikkötyökustannusten kasvua.

Kauppakonfliktien laajentuminen heikentäisi talouskasvua

Yksikkötyökustannukset
2005=100, nimelliset

¹ Euroopan komission ennuste

Lähde: Euroopan komissio, Tilastokeskus, VM

VM34170

- USA:n kauppapolitiikkaa on vaikea ennustaa, joten on riski, että maailmankauppa hidastuu voimakkaasti.
- Mahdollinen Britannian sopimukseton EU-ero heikentäisi Euroopan näkymiä.
- Geopoliittisten jännitteiden kärjistymisen nostaisi raakaöljyn hintaa.
- Pidemmällä ajalla Suomelle olisi riski, jos suurhankkeita ei tehtäisi, koska silloin investoinnit kasvaisivat huomattavasti vähemmän.
- Yksikkötyökustannusten nousu vaikuttaa vientiin epäsuotuisasti, jos kilpailijamaiden kustannusten nousu jää hitaammaksi kuin Suomessa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Julkisen talouden näkymät

17.6.2019 Marja Paavonen, finanssineuvos

Talousnäkymät

Ilman uusia toimia julkisen talouden alijäämä alkaa vähitellen kasvaa vuodesta 2021 alkaen.

Myös velka suhteessa BKT:hen kääntyy nousuun.

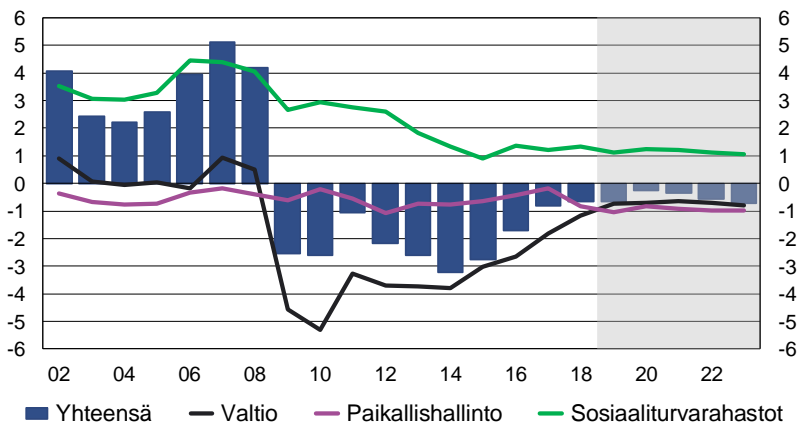
Julkisen talouden tasapainottaminen vuoteen 2023 mennessä edellyttää merkittäviä työllisyyttä vahvistavia toimia.

Väestön ikääntyminen heikentää julkista taloutta

Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä

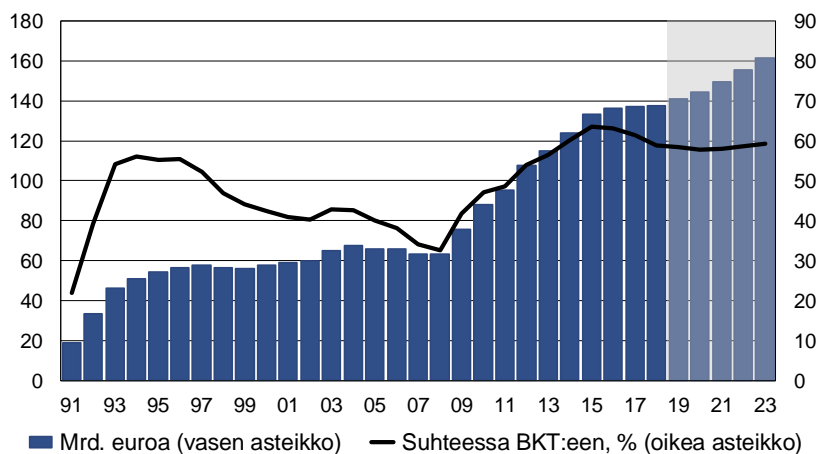
suhteessa BKT:een, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

Julkisyhteisöjen velka

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

- Julkisen talouden vahvistuminen pysähtyy ja alijäämä alkaa vähitellen kasvaa vuodesta 2021 alkaen.
- Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä kohoaa lähes 5 mrd. euroon vuoteen 2023 mennessä.
- Velka suhteessa BKT:hen lähestyy jälleen 60 prosenttia vuonna 2023.

Laskelma hallitusohjelman toimista ja tavoitteista

Laskelmassa tarkastellut toimet ja tavoitteet

Pysyvät budjettitoimet vuoden 2023 tasolla

- Pysyvät menolisäykset 1,3 mrd. €
- Uudelleenkohdennukset budjetin sisällä 0,2 mrd. €
- Verokokonaisuus, joka lisää tuloja runsaat 0,7 mrd. €
- Lisätalousarvio- ja ns. jakamaton varaus yht. 0,2 mrd. €

Kertaluonteiset budjettitoimet

- Kertaluonteiset menolisäykset 3,05 mrd. € vuosina 2020–2022
- Kertaluonteisten menolisäysten rahoitus pääosin omaisuustuloilla

Tavoitteet

- Työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä.
- Julkisen talouden tasapainottaminen vuoteen 2023 mennessä

Huom. Toimenpiteet täsmentyvät vielä monilta osin, joten laskelma perustuu teknisiin oletuksiin mm. budjettitoimien ajoituksesta.

Ilman työllisyyttä kohentavia toimia julkisen talouden alijäämä syvenee

- Pysyvät budjettitoimet heikentävät julkisen talouden rahoitusasemaa n. 0,3 % suhteessa BKT:hen vuoden 2023 tasolla.
- Kertaluonteiset menolisäykset kasvattavat kansantalouden tilinpidon mukaista alijäämää vuosina 2020-2022.

	2019	2020	2021	2022	2023
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto, % suhteessa BKT:hen					
perusura (VM kesäkuu 2019)	-0,6	-0,3	-0,4	-0,6	-0,7
perusura + suorat budjettitoimet	-0,6	-0,9	-1,0	-1,2	-1,0

Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää merkittäviä työllisyyttä lisääviä toimia

- Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää, että 75 prosentin työllisyysaste toteutuu.
- BKT:n kasvun tulisi olla vuosittain keskimäärin noin prosenttiyksikön perusuraa nopeampaa.

Työllisyysastetavoitteen saavuttaminen vaatii merkittäviä työn tarjontaa ja kysyntää lisääviä uudistuksia.

	2019	2020	2021	2022	2023
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto, % suhteessa BKT:hen					
perusura + suorat budjettitoimet + työllisyysastetavoitteen edellyttämä talouskasvu	-0,6	-0,3	-0,1	-0,2	0,1
Työllisyysaste, %	72,7	73,7	74,4	74,9	75,0
BKT:n määrän muutos, %	1,6	2,8	2,5	1,4	1,1

Keskeiset taloutta kuvaavat indikaattorit*

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BKT:n määrän muutos, %	2,4	1,6	1,2	1,1	0,9	0,7
Työttömyysaste, %	7,4	6,6	6,3	6,2	6,3	6,5
Työllisyysaste, %	71,7	72,6	73,2	73,5	73,5	73,3
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto¹, % BKT:sta	-0,7	-0,6	-0,3	-0,4	-0,6	-0,7
Valtionhallinto	-1,2	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,8
Paikallishallinto	-0,8	-1,0	-0,8	-0,9	-1,0	-1,0
Sosiaaliturvarahastot	1,3	1,1	1,3	1,2	1,1	1,1
Julkisyhteisöjen rakenteellinen jäämä, % BKT:sta	-0,8	-1,0	-0,4	-0,5	-0,7	-0,7
Julkisyhteisöjen velka², % BKT:sta	58,9	58,3	57,8	58,1	58,6	59,4
Valtionvelka³, % BKT:sta	44,9	44,2	43,4	43,2	43,2	43,5
Paikallishallinnon velka², % BKT:sta	8,6	9,3	9,9	10,5	11,2	11,9

¹ Valtionhallinnon alijäämäluvut eivät sisällä puolustusvoimien hävittäjähankintoja. Hankinnat kirjautuvat kansantalouden tilinpidon alijäämään suoriteperusteisesti eli hankintojen toimitusajankohtana. Valtion velassa ne kuitenkin näkyvät.

² EDP-velka

³ Valtiokonttorin liikkeelle laskema velka

Lähteet: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö

*Ennusteessa ei ole huomioitu uuden hallituksen talouspoliittisia toimia vuosille 2020–2023.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Marja Paavonen, finanssineuvos

Puh. 02955 30187

Jukka Railavo, finanssineuvos

Puh. 02955 30540

Mikko Spolander, ylijohdaja, osastopäällikkö

Puh. 02955 30006

etunimi.sukunimi@vm.fi

vm.fi/talousnakymat

Valtiovarainministeriön viestintä

vm-viestinta@vm.fi

Mediapalvelunumero (ma–pe 8–16) 02955 30500

www.tutkibudjettia.fi

